

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	11
Onderwerp:	Beoordelingscriteria zonneparken op maaiveld
Datum:	16 mei 2017
Portefeuillehouder:	dhr. N.L. Agricola
Decosnummer:	625
Informant:	I. van Oenen ivanoenen@dalfsen.nl (0529) 48 82 38

Voorstel:

1. In te stemmen met het gebruik van de kaart 'Kansrijke gebieden grootschalige zonneparken' vanuit de Structuurvisie Buitengebied en de 'Handreiking Kwaliteitsimpuls zonneparken' van de provincie als bouwstenen voor de beoordeling van initiatieven voor (grote) zonneparken.
2. Het beoordelingskader op basis van deze twee bouwstenen vast te stellen.

Inleiding:

In het beleidsplan Duurzaamheid 2017 – 2025 staat de ambitie ‘Energie in balans’. Dalfsen streeft naar energieneutraliteit. Energieneutraal willen zijn vraagt naast energiebesparing een fors vermogen aan duurzame energie-opwek. Ruimtelijke inpassing hiervan kan een uitdaging zijn.

Op woonwijniveau geeft de Dalfser Energievisie kaders voor ruimtelijke inpassing van duurzame energieopwek via bijvoorbeeld zonnepanelen en –collectoren op het dak.

Dit voorstel gaat over (grote) zonneparken op maaiveld. Hiervoor is aanpassing of afwijking van het bestemmingsplan nodig. Dit is een bevoegdheid van uw raad. Om deze rol goed te kunnen invullen, zijn beoordelingscriteria nodig. Wethouder Agricola heeft tijdens de behandeling van het beleidsplan Duurzaamheid (februari en april 2017) toegezegd die te formuleren (T494 - LTA). Ze staan op de laatste pagina van dit voorstel.

Op *gebiedsniveau* zijn de kansrijke gebieden uit de gemeentelijke structuurvisie Buitengebied voor grootschalige zonneparken leidend (bijlage 1). Het college stelt voor om de *werkwijze voor de afweging* over te nemen uit de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonneparken van de provincie (regeling voor zonnevelden, Omgevingsverordening), zie bijlage 2.

Deze twee bouwstenen leiden tot een werkwijze voor de behandeling van initiatieven door het college en als checklist voor de raad in de fase van juridische borging (raadsbevoegdheid - bestemmingsplan). U vindt deze werkwijze en checklist op de laatste pagina.

Doel van dit voorstel is deze beoordelingswijze voor zonneparken vast te stellen.

Argumenten:

1.1 De kansrijke gebieden die de raad heeft vastgesteld zijn nog actueel

De kaart hoort bij de structuurvisie Buitengebied (vastgesteld 25 juni 2012). Hierin staat per deelgebied een ontwikkelingsrichting, waar het aspect ‘duurzame energie en zonne-energie onderdeel van is. De kansen zijn vertaald naar een kaart met mogelijkheden voor zonne-energie op maaiveld (bijlage 1). Alleen het gebied direct langs de Vecht is uitgesloten. In de overige landschapstypen zijn zonneparken – onder voorwaarden – mogelijk.

1.2 De structuurvisie Buitengebied geeft voldoende ruimte aan de ambitie uit het beleidsplan Duurzaamheid

Door de insteek ‘ja, mits’, is veel mogelijk. Dat is belangrijk omdat de duurzaamheidsambities een forse (ruimtelijke) opgave vormen qua duurzame opwekking.

1.3 In de handreiking ‘Kwaliteitsimpuls zonneparken’ staan de speerpunten die tijdens de raadsbehandeling van het beleidsplan Duurzaamheid genoemd zijn

Vanuit uw raad is door verschillende fracties aangedrongen op goed overleg met de omgeving. Ook het mee laten delen van de omgeving in de opbrengsten was belangrijk. De werkwijze uit de Kwaliteitsimpuls zonneparken bevat beide onderdelen. Participatie door omwonenden en andere belangstellenden geldt als aanvullende kwaliteitsprestatie bij het ontwerp. Goed overleg met de omgeving is de basis van de werkwijze uit de handreiking. Zie ook argument 2.5.

1.4 De handreiking zorgt dat initiatieven voldoen aan Artikel 2.1.8 van de provinciale Omgevingsverordening

De regeling voor zonnevelden in de Omgevingsverordening vermeldt de provinciale kaders.

- Zonnevelden alleen toestaan als tijdelijk (mede)gebruik van de gronden
- Aantoonbare maatschappelijke meerwaarde
- Aantoonbare compensatie van de ruimtelijke kwaliteit

In de vertaling naar de ruimtelijke onderbouwing in gemeentelijke bestemmingsplannen moet aan deze voorwaarden zijn voldaan. Aansluiten bij de regeling en de werkwijze van de provinciale handreiking verkleint het risico op frictie tussen gemeentelijke- en provinciale regelgeving.

1.5 Lokaal het initiatief nemen heeft de voorkeur

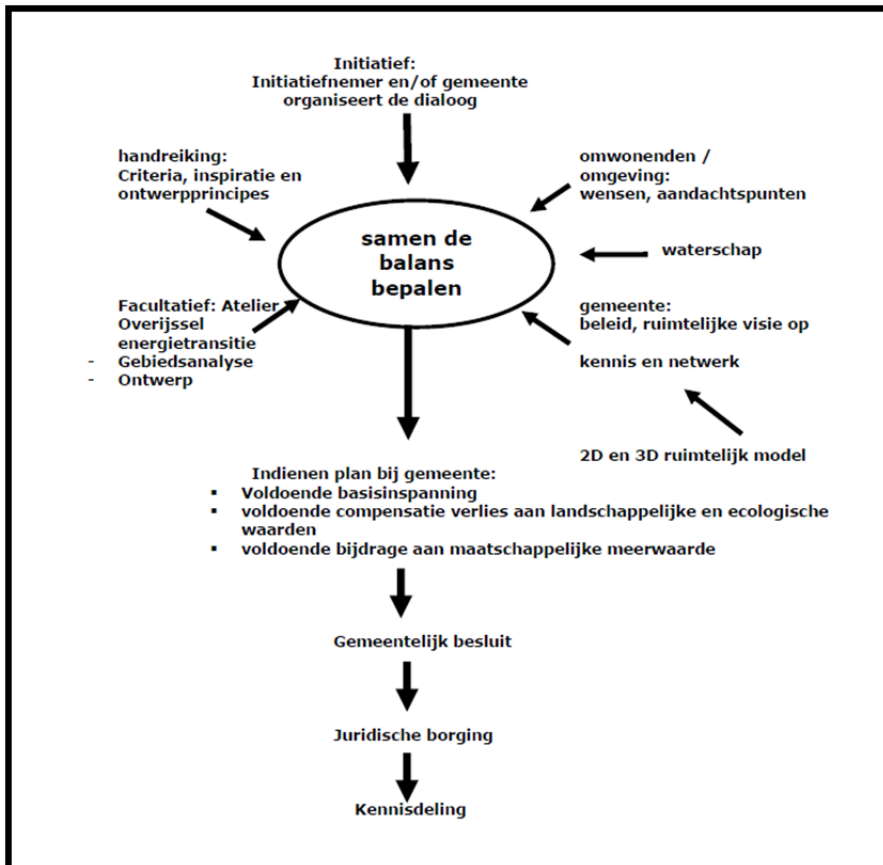
In de handreiking geldt als aanvullende kwaliteitseis “Overijssels noaberschap en participatie”, waarin lokaal het initiatief nemen voor het ontwikkelen van een zonneveld uitgangspunt is.

1.6 De gemeente houdt regie

De gemeente bepaalt in de voorfase of er medewerking kan worden verleend aan een initiatief voor een zonneveld. De gemeente toetst aan de mogelijkheden die het provinciaal beleid biedt (Omgevingsvisie) en aan de eigen visie op het buitengebied. Hier zit de koppeling met de kaart vanuit de structuurvisie Buitengebied Dalfsen. Verderop in het proces ligt het formele regiemoment. De gemeenteraad beslist over de benodigde aanpassing van het bestemmingsplan voor elk afzonderlijk zonnepark.

1.7 De werkwijze uit de handreiking gaat uit van de dialoog met de omgeving en een faciliterende gemeente

De dialoog heeft een centrale positie in de werkwijze. Het goed en vroegtijdig voeren van de dialoog met de omgeving en het waar mogelijk honoreren van wensen uit de omgeving zijn essentiële onderdelen van de Kwaliteitsimpuls zonnevelden. In de praktijk blijkt dat projecten ook eerder doorgang geven als de dialoog vroeg en goed gevoerd is.

Figuur uit Kwaliteitsimpuls zonnevelden provincie - Van initiatief naar uitvoering.

1.8 Initiatiefnemer en de omgeving hebben speelruimte om samen tot maatwerkoplossingen te komen.

Initiatieven voor zonnevelden kunnen op verschillende manieren starten. De handreiking geeft ruimte aan deze verschillende vormen. Die ruimte is belangrijk om betrokken partijen speelruimte te geven om een (maatwerk)vorm te kiezen die in hun specifieke situatie werkt. De rol van de gemeente is die van de faciliterende overheid. Dit past in de geest van de Omgevingsvisie en de veranderende samenleving.

2.1 Door criteria vast te stellen ontstaat nu en in de toekomst duidelijkheid voor initiatiefnemer, omgeving en gemeentebestuur

Initiatieven voor zonneparken gaan in de toekomst meer voorbij komen. Voor gemeentebestuurders is het belangrijk duidelijkheid te kunnen bieden aan initiatiefnemers én de omgeving. Elk initiatief blijft maatwerk, maar de beoordelingscriteria zijn in de basis voor alle initiatieven hetzelfde.

Kanttekeningen

1.1 Kwantitatieve ruimtelijke criteria als maximale oppervlakte, hoogte en afstand ontbreken in deze bouwstenen

Er staan geen algemene kwantitatieve criteria over maximale oppervlakte en/of afstand tot woningen in de handreiking. Alleen voor de inrichting en plaatsing van transformatoren en omvormers gelden wettelijke afstanden en richtlijnen. De insteek van de structuurvisiekaart en de kwaliteitsimpuls gaat uit van dialoog en

speelruimte voor initiatiefnemer en omgeving, om samen tot maatwerkoplossingen te komen. Hier passen gemeentebrede beperkingen op het gebied van (maximale) oppervlakte en afstand tot woningen niet goed in. Door goed overleg met omwonenden en compensatie van de impact op de groene omgeving wel als voorwaarde te stellen (zoals beschreven in de ontwerpprincipes van de Kwaliteitsimpuls) hoeft dit geen probleem te geven. Regie door de gemeente blijft per geval mogelijk, zoals bij argument 2.4 staat beschreven.

1.2 De regeling voor zonnevelden van de Omgevingsverordening stimuleert medegebruik maar stelt het niet verplicht

Zonneparken op landbouwgrond worden als concurrerend gezien voor de voedselvoorzienende functie van de grond. Door medegebruik door bijvoorbeeld schapen of kippen in het zonneveld als criterium mee te geven wordt dit bezwaar deels weggenomen. In de handreiking staat geen plicht rond medegebruik, wel dat het één van de criteria is waarmee de vereiste maatschappelijke meerwaarde kan worden aangetoond. Omdat de gemeente die afweging maakt in het bestemmingsplan, houdt de gemeente ook zonder dat medegebruik verplicht wordt gesteld voldoende regie op de invulling ervan.

1.3 Meedelen in de opbrengsten door de omgeving is in de handreiking geen verplichte voorwaarde

In de handreiking is (financiële) participatie door omwonenden een aanvullende kwaliteitsprestatie. Het telt mee in de onderbouwing van maatschappelijke meerwaarde, maar is geen basisinspanning of verplichting. Puur op basis van de handreiking kan een gemeente een initiatief dat de omgeving met lasten opscheept zonder er baten tegenover te stellen daarom niet afwijzen. Het risico is echter klein, omdat maatschappelijke meerwaarde wel een eis is. De gemeente onderbouwt in het bestemmingsplan zelf of de maatschappelijke meerwaarde groot genoeg is om een zonnepark in de omgeving te rechtvaardigen.

Alternatieven:

Uw raad kan besluiten de systematiek aan te vullen met beperkingen in oppervlakte, hoogte en afstand. De regierol van de gemeente wordt dan groter. Koppeling met de Dalfser duurzaamheidsambities is uitgangspunt.

Ander alternatief is alle ruimte te bieden voor maatwerk en elk initiatief afzonderlijk te beoordelen, zonder vooraf vastgestelde specifieke kaders voor zonneparken.

Duurzaamheid:

Het opwekken van duurzame energie is één van de doelen van het Beleidsplan Duurzaamheid 2017 – 2025. Om richting energieneutraal te komen in 2025 is duurzame opwek van energie nodig binnen de gemeente. De voorgestelde beoordelingswijze biedt hiervoor de ruimte.

Financiële dekking:

n.v.t.

Communicatie:

Als de raad de criteria voor zonneparken heeft vastgesteld komen ze op de gemeentelijke website.

Vervolg:

Na vaststelling van dit beoordelingskader geldt het als werkwijze voor de behandeling van initiatieven door het college en als checklist voor de raad in de fase van juridische borging (raadsbevoegdheid - bestemmingsplan).

Bijlagen:

1. Structuurvisie buitengebied "Kansrijke gebieden grootschalige zonneparken".
2. Handreiking Kwaliteitsimpuls zonneparken (provincie Overijssel, maart 2017).

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. H.C.P. Noten

de gemeentesecretaris-alg.directeur,
drs. J.H.J. Berends

Beoordelingskader (grote) zonneparken op maaiveld in Dalfsen

Stap	Kader	Uitkomst	
Toetsen locatie aan Dalfser structuurvisie	Staat de kaart 'kansrijke gebieden' een (grootschalig) zonnepark op maaiveld toe op deze locatie?	Nee in gebied rond Vecht Ja in overige gebieden (onder voorwaarden)	
	Is het initiatief gestoeld op tijdelijk (mede)gebruik van de gronden?	Ja bij max. termijn van 25 jaar Nee bij aanvraag voor langere periode	
Toetsen uitwerking aan provinciale Kwaliteitsimpuls zonnevelden	Wordt het initiatief goed ruimtelijk ingepast (basisinspanning)?	Ja als het initiatief voldoet aan de ontwerpprincipes: -aansluiten op de karakteristiek van het gebied (Structuurvisie Buitengebied en Gebiedskenmerkencatalogus) -randen met kwaliteit -Eenvoudige bebouwing en logische opstelling panelen Nee als dit onvoldoende is.	
	Is compensatie van verlies aan landschappelijke en ecologische waarden opgenomen?	Ja als sprake is van voldoende compensatie in de groene omgeving. Nee als dat niet het geval is.	
	Rechtvaardigt de maatschappelijke meerwaarde de impact van het zonneveld? <i>Criteria:</i> - <i>Wordt meervoudig ruimtegebruik voldoende ingevuld?</i> - <i>Worden voldoende maatregelen getroffen om de impact te beperken of te compenseren?</i> - <i>Wordt voldoende aangesloten op de karakteristieken van het gebied?</i> - <i>Is de bijdrage aan maatschappelijke doelen voldoende aangetoond?</i>	Samenwerking met omwonenden en belanghebbenden is een essentiële voorwaarde. Ja als maatschappelijke meerwaarde* wordt aangetoond via: -Meervoudig ruimtegebruik (schapen, ander gebruik, dicht bij aansluiting net, oplaadpunt elektrisch vervoer) - Bijdrage aan de energiehuishouding -bijdrage aan natuur/biodiversiteit -bijdrage aan klimaatbestendigheid -participatie (lokaal initiatief, vrijwilligers arbeidskracht en samenwerking met omwonenden/belanghebbenden) -sluiten van kringlopen -bijdrage aan maatschappelijke doelen (o.a. duurzaamheid, draagvlak, financiële bijdrage). Nee als niet wordt voldaan	
	Juridische borging door gemeente	Ruimtelijke onderbouwing bestemmingsplan met onder andere specifieke invulling van bovenstaande criteria	Wettelijke procedure (met inspraak), vaststelling door raad
	*Maatschappelijke meerwaarde – voorwaarden lezen als of/of, niet als en/en.		

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 mei 2017, nummer 625;

overwegende dat:

- op 18 april 2017 het beleidsplan Duurzaamheid 2017 – 2025 door de raad is vastgesteld;
- één van de doelen uit het beleidsplan Duurzaamheid is meer energie duurzaam op te wekken binnen de gemeente;
- zonneparken op maaiveld bijdragen aan deze doelstelling;
- de gemeenteraad van Dalfsen in de Structuurvisie Buitengebied van 25 juni 2012 kansrijke gebieden voor zonneparken op maaiveld heeft benoemd;
- de provincie in de Omgevingsverordening regels heeft opgesteld voor zonneparken op maaiveld;
- zonneparken op maaiveld een aanpassing van het bestemmingsplan vragen, waarvoor de gemeenteraad bevoegd is;
- wethouder Agricola tijdens de behandeling van het beleidsplan Duurzaamheid de raad de toezegging heeft gedaan hiervoor met criteria voor (grote) zonneparken op maaiveld te komen.

b e s l u i t :

1. In te stemmen met het gebruik van de kaart 'Kansrijke gebieden grootschalige zonneparken' vanuit de Structuurvisie Buitengebied en de 'Handreiking Kwaliteitsimpuls zonneparken' van de provincie als bouwstenen voor de beoordeling van initiatieven voor (grote) zonneparken.
2. Het beoordelingskader op basis van deze twee bouwstenen **actief** vast te stellen, **inclusief de volgende aanvullingen:**
 - Bij de stap "Toetsen uitwerking aan provinciale Kwaliteitsimpuls zonnevelden" de tekst van de 2^e uitkomstregel 'Randen met kwaliteit' aan te vullen met "De installatie is aan het zicht vanaf de openbare weg onttrokken";
 - Toe te voegen de Stap "Toetsen op Dalfser kwaliteitsnormen" met de criteria:
 - 'Proportionele gebiedsbelasting'. Per deelgebied geldt een nader vast te stellen maximum percentage van de cultuurgrond die bebouwd mag worden met zonnevelden. Als -te onderzoeken- voorlopig percentage geldt 5%.
 - 'Bovenmatige hinder voor omwonenden voorkomen'. Door de gemeente worden beoordeeld:
 1. De impact van een voorgenomen veld op nabije omwonenden;
 2. De extra belasting die een voorgenomen veld veroorzaakt bovenop al aanwezige belasting op omwonenden (cumulatie effect);
 3. De aandacht die aan beide belastingvormen wordt besteed in het overleg tussen initiatiefnemer en omwonenden.

Onder de kolom "Uitkomst" moet duidelijk worden weergegeven welke inspanningen door initiatiefnemer en omwonenden zijn gepleegd om de aantasting van het woongenot van omwonenden te beperken.
 - Meedelen van omwonenden. Initiatiefnemer zoekt met omwonenden naar mogelijkheden ter compensatie van de overlast die zij mogelijk gaan ondervinden van een zonneveld. Dat kan mogelijk in natura (aanpassing aan afstanden en/ of opstelling, creëren van overgangszone) of financieel (bijvoorbeeld meedelen in opbrengst of korting op stroomprijs). Hierover dient een afspraak te worden vastgelegd die door de gemeente kan worden meegewogen bij de definitieve vergunningverlening.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 26 juni 2017.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. H.C.P. Noten

de griffier,
drs. J. Leegwater